

## บทที่ ๓

### วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักพุทธธรรมของพระสังฆาธิการอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

#### ๓.๑ รูปแบบการวิจัย

#### ๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

##### ๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

##### ๓.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

#### ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

##### ๓.๓.๑ แบบสอบถาม

##### ๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

##### ๓.๓.๓ การตรวจสอบและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

##### ๓.๓.๔ แบบสัมภาษณ์

#### ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

##### ๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

##### ๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

#### ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

##### ๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

##### ๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

### ๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักพุทธธรรมของพระสังฆาธิการอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

### ๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

#### ๓.๒.๑ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร (Population) ได้แก่ พระสงฆ์ในพื้นที่อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ซึ่งมีจำนวน ๗๖๖ รูป<sup>๑</sup>

๒) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากพระสงฆ์ในพื้นที่อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จำนวน ๗๖๖ รูป ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane<sup>๒</sup> ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรทั้งหมด ๗๖๖ รูป/คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{766}{1 + 766(0.05)^2}$$

$$n = \frac{766}{1 + 1.915}$$

---

<sup>๑</sup>สำนักงานเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์, บัญชีสำรวจวัดและพระภิกษุ-สามเณร, วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘.

<sup>๒</sup>ชาตินันท์ ศิลป์จารุ, การวิเคราะห์และวิจัยข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : บิซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๑), หน้า ๔๕.

$$n = \frac{766}{2.915}$$

$$n = 262.77873$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๒๖๓ รูป

**วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง(Sampling)** การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ พระสงฆ์ เป็นระดับในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของพระสงฆ์ ในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ รวม ๒๖๓ รูป รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑

**ตารางที่ ๓.๑** จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

| ตำบลคณะสงฆ์           | จำนวนพระสงฆ์ (รูป) | จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (รูป) |
|-----------------------|--------------------|--------------------------|
| สะเตียง-ในเมือง เขต ๑ | ๒๔                 | ๘                        |
| สะเตียง-ในเมือง เขต ๒ | ๑๐๕                | ๓๖                       |
| บ้านโคก-ห้วยใหญ่      | ๗๑                 | ๒๔                       |
| นาจั่ว                | ๕๒                 | ๑๘                       |
| ท่าพล                 | ๗๐                 | ๒๔                       |
| ดงมูลเหล็ก            | ๓๘                 | ๑๓                       |
| ตะเปาะ-น้ำร้อน        | ๗๘                 | ๒๗                       |
| บ้านโตก               | ๔๖                 | ๑๖                       |
| นาป่า เขต ๑           | ๒๕                 | ๙                        |
| นาป่า เขต ๒           | ๓๐                 | ๑๐                       |
| ซอนไพร                | ๔๐                 | ๑๔                       |
| ป่าเลา                | ๒๔                 | ๘                        |
| วังชมพู               | ๖๕                 | ๒๒                       |

| ตำบลคณะสงฆ์ | จำนวนพระสงฆ์ (รูป) | จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (รูป) |
|-------------|--------------------|--------------------------|
| นายม        | ๕๒                 | ๑๘                       |
| ระวีง       | ๒๕                 | ๙                        |
| ห้วยสะแก    | ๒๑                 | ๗                        |
| รวม         | ๙๘                 | ๓๔                       |

### ๓.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๙ รูป/คน ได้แก่

๑. พระพิศาลพัชรกิจ เจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบูรณ์
๒. พระครูสันติพัชรสาร รองเจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบูรณ์
๓. พระครูนิเทศวิจิตรธรรม เจ้าคณะตำบลในเมือง-สะเตียงเขต ๑
๔. พระครูอุดมพัชรธรรม เจ้าคณะตำบลในเมือง-สะเตียงเขต ๒
๕. พระครูปัญญาพัชรสิทธิ์ เจ้าคณะตำบลบ้านโคก-ห้วยใหญ่
๖. พระครูโพธิพัชรธรรม เจ้าคณะตำบลท่าพล
๗. พระครูศรีพัชรบัณฑิต เจ้าคณะตำบลนาป่า เขต ๒
๘. นายสุวัฒน์ อินทรประไพ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

๙. นายธัญเทพ หมื่นยุทธ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบูรณ์

### ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

#### ๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

- ๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม
- ๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้
- ๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๔) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๕) นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability)

๗) นำเครื่องมือที่ได้จากการไปทดลองแจก (Try out) กับพระสงฆ์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน ๓๐ ชุด มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๘) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง แล้วนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๙) รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

### ๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเปลี่ยนแปลงตามหลักพุทธของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

#### ๑) แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

**ตอนที่ ๑** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม สถานภาพ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาทางธรรม วุฒิการศึกษาทางบาลี วุฒิการศึกษาทางโลก มีลักษณะแบบปลายปิด

**ตอนที่ ๒** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักพุทธธรรมของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้าน สังวรปธาน ๒) ด้าน ปหานปธาน ๓) ด้าน ภาวนापธาน ๔) ด้าน อนุรักษนาปธานมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scal) ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

|   |         |                        |            |
|---|---------|------------------------|------------|
| ๕ | หมายถึง | ความคิดเห็นอยู่ในระดับ | มากที่สุด  |
| ๔ | หมายถึง | ความคิดเห็นอยู่ในระดับ | มาก        |
| ๓ | หมายถึง | ความคิดเห็นอยู่ในระดับ | ปานกลาง    |
| ๒ | หมายถึง | ความคิดเห็นอยู่ในระดับ | น้อย       |
| ๑ | หมายถึง | ความคิดเห็นอยู่ในระดับ | น้อยที่สุด |

**ตอนที่ ๓** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักพุทธธรรมของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักพุทธธรรมของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

๒) แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักพุทธธรรมของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

### ๓.๓.๓ การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามเพื่อหาคุณภาพแบบสอบถามโดยการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ได้แก่

๑. พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร. ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. พระปลัดสมบัติ ฐิติญาโณ, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๓. พระมหาทองหยอด ธมฺมธโร. อาจารย์ประจำโรงเรียนปริยัติสามัญวัดมหาธาตุ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

๔. ดร.อภิษฎาณัฐโสภา ออบสิน อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๕. นางพิชญ์สินี สักข์ทอง นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบูรณ์

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC)<sup>๓</sup> โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

<sup>๓</sup>สมนึก ภัททิยธนิ, การวัดผลการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า๒๒๐.

$$\text{ใช้สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

$R$  คือ คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$  คือ ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

$N$  คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+๑ หมายถึง แนใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย

๐ หมายถึง ไม่แนใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย

-๑ หมายถึง แนใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย

เกณฑ์การแปลความหมาย ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ ซึ่งเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้ได้ค่า  $IOC = ๑.๐๐$  ซึ่งถือว่าเครื่องมือใช้ได้

๓) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับพระสงฆ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$  Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ  $= ๐.๘๑๙$

๔) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อให้แจกกลุ่มตัวอย่างจริง ที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

#### แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒) ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๔) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาวิเคราะห์

---

<sup>๑</sup> สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิงจำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๑๙๑.

### ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

#### ๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ถึงพระสังฆาธิการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากพระสงฆ์ในพื้นที่

๒) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูล กับ พระสงฆ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๖๓ ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๒๖๓ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

#### ๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ๑๐ ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

๒) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๔) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

### ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

#### ๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

**สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)** สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักพุทธธรรมของพระสังฆาธิการ อำเภอเมือง

เพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ สถิติที่ใช้ คือค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

**สถิติอนุมาน (Inferential Statistics)**ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักพุทธธรรมของพระสังฆาธิการ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองตัว และการทดสอบ ค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

**เกณฑ์ที่ใช้แปลผลข้อคำถามที่ได้จากการประเมินผล ดังนี้**

| ช่วงค่าเฉลี่ย                | การแปลความหมาย      |                         |
|------------------------------|---------------------|-------------------------|
| ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๒๑ – ๕.๐๐ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ | มากที่สุด               |
| ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๔๑ – ๔.๒๐ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ | มาก                     |
| ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๖๑ – ๓.๔๐ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ | ปานกลาง                 |
| ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๘๑ – ๒.๖๐ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ | น้อย                    |
| ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ – ๑.๘๐ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ | น้อยที่สุด <sup>๕</sup> |

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open depended Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบทนำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

### ๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

- ๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
- ๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- ๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
- ๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

<sup>๕</sup>ประกอบ กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.